

21 - 3 - 1972

Nr

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

BETREFT

3301/II/P

Mijnheer de Minister,

Ter zitting van 20 januari 1972 heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (V.C.T.) zich dienen uit te spreken over een klacht die op 27 september 1971 werd ingediend tegen de schepen van de Burgerlijke Stand van de gemeente Schaarbeek die heeft beslist de loketten van de Burgerlijke Stand te splitsen in 6 franstalige loketten, 2 loketten voor vreemdelingen en 1 voor nederlandstaligen en zulks vanaf 1 september 1971. De klager was ter zake de mening toegedaan dat die maatregel strijdig was met artikel 21, §§ 5 en 7 en met artikel 22 van de S.W.T.

Aangezien er in de Commissie geen meerderheid werd bereikt in verband met het advies dat betreffende die klacht moest worden uitgebracht, zend ik U een beknopte nota die de geuite meningen weergeeft.

x

x

x

De Commissieleden hebben in de eerste plaats op grond van het ingestelde onderzoek geconstateerd dat de toestand die in de klacht werd beschreven, met de werkelijkheid overeenstemt; dat hij er gekomen is op 1 september 1971; dat hij werd geschapen door de schepen van de Burgerlijke Stand en dat hij niet het voorwerp heeft uitgemaakt van een beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen of van de Gemeenteraad ; dat hij slechts verband houdt met de loketten van de Burgerlijke Stand ;

./.

Uit het onderzoek blijkt eveneens dat de betrokken schepenen die maatregel heeft getroffen omdat hij hem de beste toescheen gelet op de talenkennis van het personeel dat ter zijner beschikking staat en op het aantal verrichtingen dat aan de loketten, respectievelijk in het Nederlands en in het Frans, wordt gedaan ; dat anderzijds de nederlandstalige inwoners aan gelijk welk loket van de Burgerlijke Stand kunnen worden te woord gestaan aangezien al de personeelsleden die in de loketten zijn tewerkgesteld voldoen aan de voorwaarden die inzake talenkennis door de wet worden gesteld.

De dienst van de Burgerlijke Stand van de gemeente Schaarbeek is een plaatselijke dienst gevestigd in Brussel-Hoofdstad. De bepalingen van de artikelen 17 tot 22 van de S.W.T. zijn er dus toepasselijk op.

Naar luid van artikel 19 der S.W.T. gebruikt iedere plaatselijke dienst van Brussel-Hoofdstad in zijn betrekkingen met een particulier de door deze gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

Krachtens artikel 21, § 2 van de S.W.T. dient anderzijds iedere kandidaat die dingt naar een ambt of betrekking in de plaatselijke diensten in Brussel-Hoofdstad geslaagd te zijn voor een schriftelijk examen over de elementaire kennis van de tweede taal. Volgens artikel 21, § 5 ten slotte, kan niemand benoemd of bevorderd worden tot een ambt of betrekking waarvan de titularis omgang heeft met het publiek, indien hij er niet mondeling van laat blijken door een aanvullend examen-gedeelte of door een bijzonder examen dat hij een aan de aard van de waar te nemen functie aangepaste voldoende of elementaire kennis bezit van de tweede taal.

Luidens artikel 22 der S.W.T., dat in de klacht wordt aangehaald, zijn tenslotte, in afwijking van deze afdeling, de instellingen waarvan de kulturele activiteit een enkele taalgroep interesseert, onderworpen aan de regeling die geldt voor het overeenkomstige gebied.

x

x

x

Ofschoon de Commissieleden eenparig hebben geconstateerd dat die teksten - met uitzondering van artikel 22 - toepasselijk waren op de diensten van de Burgerlijke Stand te Schaarbeek, hielden de leden van de N. afdeling en die van de F. afdeling er een wezenlijk uiteenlopende mening op na in verband met de vraag of de maatregel die door de betrokken schepenen werd getroffen, al dan niet strijdig is met de hierboven aangehaalde bepalingen.

Gelieve derhalve hieronder de thesen van beide afdelingen te vinden.

STANDPUNT VAN DE FRANSE AFDELING

Overwegende dat uit het dossier blijkt dat al de personeelsleden die aan de loketten van de Burgerlijke Stand zijn tewerkgesteld de bij artikel 21, §§ 2 en 5 der S.W.T. voorgeschreven taalexamens hebben afgelegd ;

Overwegende dat met het in gebruik nemen van loketten die voor het franstalig publiek zijn bestemd en van loketten die voor het nederlandstalig publiek zijn bestemd geen enkele beschikking van de S.W.T. wordt overtreden ;

Overwegende dat de ambtenaar van de Burgerlijke Stand door het treffen van die maatregel een maximum aan garanties biedt voor het optekenen van de inlichtingen die onmisbaar zijn bij het stellen van authentieke akten in de taal die door de particulieren werd gekozen ;

Overwegende dat de ambtenaar van de Burgerlijke Stand bovendien uit strafrechterlijk oogpunt de enigste verantwoordelijke is wat het geheel van de dienst van de Burgerlijke Stand betreft ;

Overwegende tenslotte dat het in gebruik nemen van loketten die voor in het land gevestigde vreemdelingen zijn bestemd leidt tot het voldoen aan de specifieke behoeften van de belanghebbenden ;

Besluit om die redenen eenparig te adviseren dat de maatregel die door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand werd getroffen geen enkele uitdrukkelijke bepaling van de S.W.T. overtreedt.

STANDPUNT VAN DE NEDERLANDSE AFDELING

- In zijn arrest nr. 11.976 (COENS) van 28 september 1966 zegt de Raad van State onder meer : "Overwegende dat de voorschriften die het gebruik der talen regelen, niet alleen zijn gesteld om degenen die bij het verrichten van enige bestuurshandeling betrokken zijn of er belang bij hebben, het gemak te verzekeren dat voor hen kan voortspruiten uit het gebruik van van hun eigen taal ; dat de taalwetgeving integendeel, zoals blijkt uit de strekking der bepalingen zelf als uit de parlementaire voorbereiding van die wetgeving, er evenzeer toe strekt om, boven de individuele belangen van personen uit, iedere nationale taal als een waarde in zichzelf te beschermen door de plaats, die haar toekomt, meer bepaald in het bestuursleven, zeker te stellen ; dat immers de ene zo goed als de andere nationale taal aan de wetgever is verschenen als het onontbeerlijk instrument dat de volledige en gelijke ontplooiing op elk gebied van de beide nationale taalgemeenschappen moet mogelijk maken en daarom ook de eerbiediging van de aan elke taal toekomende plaats aan de wetgever is voorgekomen als de noodzakelijke voorwaarde voor het harmonisch samenleven van de twee taalgemeenschappen in het Belgisch Staatsverband ; dat de wetgever het staatsbelang, dat betrokken is bij de eerbiediging van de plaats die de nationale talen toekomt, zo hoog heeft aangeslagen dat hij de regelen

waardoor hij de plaats van elke taal in het bestuursleven heeft bepaald, het karakter heeft toegekend van regelen van openbare orde ..."

- De V.C.T. heeft niet alleen de opdracht te waken voor de toepassing van de S.W.T. op grond van de uitdrukkelijke bepalingen van die wetten.

De Raad van State zegt in meerdere arresten dat de wet van 2 augustus 1963 weliswaar strikt moet worden geïnterpreteerd maar dat zij ook een wet van openbare orde is waarvan de schending de nietigheid meebrengt van de administratieve handelingen die met miskenning van haar bepalingen worden verricht; dat zij bijgevolg geïnterpreteerd moet worden met inachtneming van het doel dat de wetgever heeft beoogd (arresten nr. 13.956 van 12.2.1970 - nr. 14.000 en 14.001 van 5 maart 1970).

Die taak van interpretatie moet onbetwistbaar aan de V.C.T. worden toevertrouwd.

- In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp op het gebruik van de talen in bestuurszaken (Kamer 331 (1961-1962) nr. 1 - pag. 6) wordt gezegd : "Zij (Brussel) zal die bevoorrechte positie enkel kunnen behouden indien zij bereid is de nodige inspanning te doen opdat de twee taalgemeenschappen er harmonisch kunnen leven op een voet van volstrekte gelijkheid..."

In meerdere adviezen heeft de V.C.T. eenparig onderstreept dat de Nederlandse en de Franse taalgemeenschappen in Brussel op een voet van strikte gelijkheid moeten worden behandeld en dat beide talen op een voet van strikte gelijkheid moeten worden gebruikt.

- Op grond van artikel 20, §§ 2 en 5 van de S.W.T. moeten alle personeelsleden van de plaatselijke diensten van Brussel-Hoofdstad (uitgezonderd het werkliedenpersoneel) een elementaire schriftelijke kennis van de tweede taal hebben en allen die omgang hebben met het publiek een elementaire mondelinge kennis.

Het ligt derhalve voor de hand dat het nederlandsstalig en het franstalig publiek door om het even welk personeelslid van om het even welke dienst in de taal van zijn keuze moet kunnen worden te woord gestaan.

Het inrichten van afzonderlijke loketten voor nederlandsstaligen en franstaligen brengt een uitholling van de S.W.T. met zich.

Door dergelijke regeling wordt inderdaad de veralgemeende door de wet opgelegde kennis van de tweede taal in het gedrang gebracht, vermits daaruit zou kunnen worden geconcludeerd dat, voor de bediening van die loketten althans, de kennis van de tweede taal overbodig is geworden.

Tevens zou de strikte toepassing van de bepalingen van artikel 21, § 7, 1ste lid van de S.W.T. in het gedrang komen daar de aanwerving van personeelsleden van elke taalrol zou geschieden in het licht van de verhouding van de personeelssterkte die nodig is om de geplitte loketten te bedienen.

- Tenslotte wijst de Nederlandse afdeling er op dat, in tegenstelling met andere artikelen van de S.W.T. (artikel 15, § 3 - artikel 29, 2de lid - artikel 31 - artikel 38, § 3 (artikelen 34, § 1 en 36, § 1) - artikel 45 - artikel 46, § 5, 1ste lid) in de afdeling III van de wetgeving, betreffende Brussel-Hoofdstad, geen enkele bepaling voorkomt waarbij over de organisatie van de diensten wordt gesproken.

De wetgever heeft dergelijke bepaling overbodig geacht vermits alle personeelsleden die in contact staan met het publiek een mondelinge kennis van de tweede taal moeten hebben.

In de "organisatie van de diensten" waarvan sprake in bovenvermelde artikelen ligt onbetwistbaar de organisatie van de loketdiensten vervat. Dat die bepalingen niet gelden voor Brussel-Hoofdstad blijkt tevens uit volgende tekst die men aantreft in de memorie van toelichting bij het wetsontwerp op het gebruik van de talen in bestuurszaken (Kamer nr. 331, nr. 1, zitting 1961-1962, pag. 6) :

"Zij (de door de regering uiteengezette formule) vermijdt onoverkomelijk moeilijkheden in de politiediensten en nutteloze maatregelen bijvoorbeeld in de loketdiensten, waar de eentaligheid slecht overeen te brengen is met de afdoende bediening van het publiek dat zich wendt tot het loket waar het meent het spoedigste bediend te zullen worden".

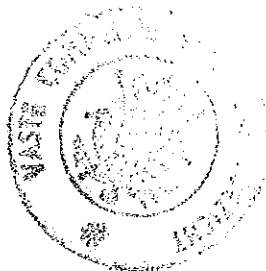
Met het thans te Schaarbeek bestaande systeem is het niet uitgesloten dat aan een of meerdere loketten voor het franssprekend publiek niemand aanwezig is terwijl de nederlandstaligen voor hun enig loket staan aan te schuiven.

Door het reserveren van een loket voor de nederlandstaligen zal het bij hen niet opkomen zich tot die andere loketten te wenden aangezien die voor franstaligen gereserveerd zijn, wat voor gevolg heeft dat de nederlandstaligen geen vrije keuze der loketten hebben.

Tevens is het ook zo dat het personeel van de loketten voor de franssprekenden instinctmatig - of zelfs systematisch - de nederlandstaligen naar het voor hen bestemde loket zal verwijzen.

- Om al die redenen besluit de Nederlandse afdeling dat het oprichten van afzonderlijke loketten voor de nederlandstaligen en voor de franstaligen in de gemeente Schaarbeek strijdig is met de letter, de geest en de algemene inrichting van de gecoördineerde wetten inzake taalgebruik.

DE VOORZITTER

[Redacted signature block]